

Familier med flere forældre eksisterer og trives, men de mangler anerkendelse og rettigheder

Af Susanne Branner Jespersen, sekretariatschef i LGBT+ Danmark og Rasmus Kjeldahl, direktør i Børns Vilkår

”Det er woke på et helt nyt niveau. Et barn har to forældre. Sådan er det.”

Sådan skrev Troels Lund Poulsen, formand for Venstre, på sin LinkedIn-profil efter behandlingen af beslutningsforslaget, stillet af Alternativet, SF og Enhedslisten, om at give børn ret til fire juridiske forældre.

Men er det sådan det er?

Som mennesker bliver vi klogere af at lytte til, møde og se hinandens perspektiver. Og virkeligheden lige nu er, at man med lovgivning underkender og negligerer en familieform, som mange - og hele tiden flere - vælger at indrette sig i. Nemlig flerforældre-familier. De lever, bor og trives i en hverdag, der på mange måder minder om alle andre familiers hverdag. Men de bliver i lovgivningen hverken rummet eller givet samme rettigheder, som alle andre familier. De får derfor prædikat af en sammenbragt familie, hvor alle forældre ikke har samme frie adgang til deres børns liv. Og det er en begrænsning, der ikke just er til barnets bedste.

Det er vigtigt at forstå, at flerforældre-familierne er her. Det er ikke en hypotetisk familiekonstellation, som vi varmer op til. De er derimod planlagte, nøje opbyggede familier. Familier, hvor f.eks. et lesbisk par og deres bøsseven i fællesskab har påtaget sig forældreansvaret for et barn. Og samfundet har derfor et ansvar for at rumme og anerkende dem, så både forældrene og børnene kan trives, sameksistere og accepteres - helt som alle andre børn og forældre.

I august 2023 udkom VIVE med rapporten ”LGBT+ familier med tre eller fire forældre”, hvor forældre beskriver en række af de udfordringer og benspænd, de oplever. For selvom de lever et omsorgsfuldt, kærligt familieliv med tre eller fire samarbejdende forældre, er de evigt udfordret i mødet med omverdenens systemer, der er bygget i kasser, som ikke passer til deres familier.

Selvom vi i Børns Vilkår tidligere har været skeptisk indstillet overfor flere juridiske forældre – primært pga. tilfælde af brud og svær konflikt mellem fire forældre – er vi løbende blevet klogere. Alle forældre har behov for at blive anerkendt for det de er: et barns forældre. Det gælder både tilknytning, praktik i hverdagen og juridiske muligheder som fx ret til barsel, sygedage, omsorgsdage, arv, modtage tilskud, adgang til offentlige IT-systemer og Aula.

Det ændrer ikke på, at den svære nød at knække stadig er, hvis der er brud og konflikt i familien. Det værste tænkelige scenarie er nemlig – og det er vi nødt til at tage udgangspunkt i, når det handler om beskyttelse af vores børn og unge – hvis barnet skal deles i fire lige store stykker mellem fire forældre i opbrud og konflikt. Men det er der heller ingen regnbueforældre, der ønsker.

Lige nu har man i lovgivningen ”løst” det ved kun at tillade to juridiske forældre samt en eller flere sociale forældre. Men det dur ikke i praksis, for det er ikke givet på forhånd, at barnet i et brud trives bedst med en juridisk forælder.

Man bliver derfor nødt til at adskille de to ting og begynde med at anerkende flerforældre-familierne og give plads til fire juridiske forældre.

Som med mange andre familier kan der med hjælp fra Familieretshuset være behov for at kigge på familien på ny, når der er brud, konflikt og skilsmisse. Det bør ikke være anderledes med flerforældre-familierne, når bare udgangspunktet er det samme – at børnene som udgangspunkt har ret til kontakt med alle deres (juridiske) forældre. Når det er sagt, så kan hensynet til barnets tarv og behov for stabilitet og kontinuitet føre til, at nogle af forældrene i en flerforældre-familie i en skilsmissesituation ikke vil kunne få tildelt bopæl, og kun samvær med barnet i et begrænset omfang.

Med LGBT+ handlingsplanen fra 2022 anerkendte man, at ”to fædre, to mødre eller flere forældre er familier på lige fod med en familie med en mor og en far” og man sagde samtidig at ”det skal vi rumme på bedst mulig måde.”

Lad os rumme det nu, for det er virkelig på tide, at alle forældre i flerforældre-familierne fuldt ud anerkendes som juridiske forældre, så de kan leve et familieliv på linje med alle andre familier.